

Uvisshed har været tilstede i flere forskjellige, mere eller mindre indgribende Retninger. Der er jo ogsaa her i denne Forsamling hørt Stemmer, der have udtalt sig saaledes, som om det danske Nationaltheater eller det kongelige Theater i Virkeligheden ikke stod i noget saadant Forhold til de Statsformaal, for hvilke det er Rigsdagens Opgave at virke, at der kunde være nogenjomhelst Forpligtelse tilstede for denne til at tage sig af denne Institution, men at man ganske kunde overlade den til sig selv for at bestaae, om den kunde, eller forgaae, hvis den ikke kunde bestaae. Det kan derfor ikke undre, at man ogsaa udenfor denne Sal er kommen ind paa den Forestilling, at det skulde være muligt, at Rigsdagen virkelig vilde komme til at stille sig paa dette Standpunkt, og at denne Mulighed i høj Grad har mattet virke nedtrykkende og lammende paa dem, der havde med denne Institution at gjøre. Jeg troer nu sikkert, at man, dersom man havde kjendt Rigsdagen bedre, fuldstændig havde kunnet berolige sig i saa Henseende, og at der paa ingen Maade hverken nu eller nogensinde tidligere har været nogen alvorlig Fare for, at den danske Rigsdag skulde stille sig paa denne Maade overfor det danske Nationaltheater; men selv om dette ikke skulde skee, selv om virkelig Rigsdagen skulde betragte dette Formaal som liggende sig saa nær, at den paa Statsborgernes Begne maatte yde endog et nogenlunde klækkeligt Tilskud dertil, og derved vise Forbindelsen mellem Statsformaalet og en saadan Institution, er der dog fremkommet og fremkommer der endnu Stemmer for, at Forholdet skulde være et fra det hidtilværende aldeles forskjelligt, at Staten vel skulde yde et Tilskud, men at den forøvrigt og næsten med et Slags Glæde, skulde slyde det Hele bort fra sig og overgive det til en privat Entreprise. Selvfølgelig har denne Tanke om et Theater i privat Entreprise sat alle Slags Tanter og Følelser, ja ogsaa alle Slags Phantasier i Bevægelse, deels i Retning af den fuldstændige Tilintetgjørelse eller Nedværdigelse af den nationale dramatiske Kunst, deels til Forespelling af alle Slags lyse og glimrende Billeder, hvorefter baade

Entrepreneuren og de, der skulle samvirke med ham, ville komme til ganske andre Resultater end dem, der tidligere have kunnet naaes, eller dem, man ved at gaae samme Vej i Fremtiden vilde kunne naae. Endelig har der for det Tredie været en Uvisshed i den Henseende, at selv om man gaaer ud fra, at Staten vedbliver at erkende en Forpligtelse overfor denne Institution ved af Statskassen at yde et betydeligt Bidrag dertil, og selv om man erkender, at man kun afgjør denne sin Forpligtelse ved ogsaa vedvarende at yde den Omhu og Forsorg og derfor ikke kan kaste den over til privat Entreprise, har man dog sagt: Ja, men Theatret kan ikke beholde den Skikkelse, hvori det nu befinder sig, og man har da stillet forskjellige Sonderlemmelser af det nuværende Theater i Udsigt, idet man har villet stille derfra snart Balletten alene, snart Operaen alene, snart begge Dele og Capellet med dem. Man har opstillet, at en saadan Adskillelse nepos vilde lede ind paa et Spor, der er fulgt andetsteds, hvor dog det hele Sands og Varme for Kunst, ogsaa for den dramatiske Kunst, i det Hele er levende, saasom i Frankrig; men man har glemt at bemærke, at naar man i Frankrig har en Scene alene for det egentlige Drama, for det reciterende Skuespil, hvilken man rundelig har udstyret fra Statens Side eller givet et aarligt Bidrag, har man ved Siden deraf en stor Scene for Opera og Ballet, som fra Statens Side modtager et langt større Bidrag. Allerede deraf følger, at en Sammenligning i saa Henseende ikke kan gjøres. Jeg vil derfor først udtale, at naar det maa erkendes, hvad jeg troer er uimodsigeligt, at al den Duvl og Uvisshed, som i de 3 forskjellige Retninger har vrist sig, som i en Række af Aar har tynget paa Theatret, har lammet og forstyret dets Virksomhed, maa man yde Commissionen den Anerkjendelse, at den er gaaet grundig ind paa Opfattelsen af disse forskjellige Spørgsmaal, og jeg vil for mit Bedkommende sige til, at jeg maa yde den en levende Anerkjendelse af, at den er kommen til de Resultater, hvortil den er kommen, samt at disse Resultater ere medoptagne i Lovens Bestemmelser. Commissionen har villet, at Staten